

Davant de les violències sexuals

edubcn.cat/violencies

**En cas de sospita,
la mínima intervenció
garanteix la
màxima protecció**

**Què has de saber per
actuar davant d'una
sospita de violència
sexual?**

Garantim un espai segur

Què has de saber per actuar davant d'una sospita de violència sexual?

Les preguntes clau:

1. Què és?
2. Sospites?
3. Què fer?
4. Què no fer?

1. Què és...

Què és la violència sexual en la infància i l'adolescència?

Parlem de violència sexual en la infància i l'adolescència quan **una persona exerceix una relació de domini sobre un menor de 16 anys mitjançant** l'ús de la força, la manipulació, l'autoritat, el poder i/o la seva superioritat en edat i experiència.

Aquesta relació de domini es manifesta a través d'**actes, fets o gestos amb càrrega eròtica i intenció sexual, amb contacte físic o sense**, que vulneren els drets del menor d'edat i danyen la seva integritat i la seva llibertat afectivosexual.

On pot produir-se un acte de violència sexual en la infància i l'adolescència?

Les violències sexuals **poden ocórrer en qualsevol entorn**, tant dins com fora de l'escola, incloent-hi l'àmbit virtual.

2. Sospites?

**Què podem
observar com
a indicadors
d'una possible
violència sexual
a un infant o
un/a adolescent?**

Les evidències poden ser diverses i inespecífiques, sense que segueixin un patró estereotipat. Per tant, sempre cal interpretar-les des del coneixement que es té de l'infant o de l'adolescent, de la seva idiosincràsia i del seu context social, personal i familiar.

Majoritàriament, la detecció es produirà a partir de la revelació que faci l'infant o l'adolescent, però també són molt significatius els canvis sobtats que puguem observar en el seu estat, comportament i manera de fer.

3. Què fer?

Si creus que un infant o un/a adolescent ha patit una violència sexual...

La clau és prioritzar el manteniment del vincle de confiança amb l'infant o l'adolescent, i respectar el principi de mínima intervenció en els moments d'escoltar, acompanyar i actuar.

Escolta

- ✓ Ofereix un entorn segur i de confiança.
- ✓ Fes una escolta activa i atenta, sense judicis de valor.
- ✓ Mantén la serenitat i la calma.
- ✓ Controla el llenguatge no verbal.
- ✓ Dona credibilitat al que explica.
- ✓ A *posteriori*, registra fidelment la informació compartida.
- ✓ Usa les mateixes paraules que ha fet servir l'infant o l'adolescent en el relat: **la seva verbalització és una prova que cal preservar i protegir, i ens hem d'assegurar de recollir-la de manera literal.**
- ✓ Gestiona la revelació amb **discreció.**

Acompanya

- ✓ Mantén l'autocontrol emocional i autogestiona el teu sentiment d'angoixa o curiositat.
- ✓ Agraeix la confiança dipositada.
- ✓ Transmet seguretat i reforça positivament la seva valentia i l'esforç per explicar-ho.
- ✓ Desresponsabilitza l'infant o l'adolescent dels fets revelats.
- ✓ Expressa comprensió, ofereix suport i ajut i mantén-te com a referent amb qui compartir el que desitgi.
- ✓ Respon els seus dubtes o preguntes, si en saps la resposta.
- ✓ Informa objectivament de les actuacions que s'emprendran (comunicar-ho a la família, pensar mesures de seguretat dins o fora l'escola...).
- ✓ Anota qualsevol canvi observable.

Actua

Quins passos has de seguir?

- ✓ Comunica la sospita/revelació a la direcció del centre, que la derivarà als **equips experts, els únics encarregats de l'exploració i la valoració dels fets**.
- ✓ Un cop comunicada la sospita/revelació, la direcció activarà el procediment i protocol vigents, que comportarà la derivació als equips experts.
- ✓ Busca suport i assessorament professionals als referents del teu centre (l'EAP, el COCOBE...).

4. Què no fer?

Davant d'una sospita
de violència sexual a un
infant o un/a adolescent,
en cap cas...

- ⊗ No qüestionis o posis en dubte el relat de l'infant o l'adolescent.
- ⊗ No adverteixis l'infant o l'adolescent que no ha de dir mentides.
- ⊗ No demanis explicacions sobre el seu comportament.
- ⊗ No qüestionis el temps que ha trigat a fer la revelació.
- ⊗ No facis promeses que no saps si es podran complir i que puguin generar falses expectatives.
- ⊗ No mostris una empatia i/o afectació excessives.
- ⊗ No facis valoracions sobre l'abús o l'agressor/a.
- ⊗ No responsabilitzis l'infant o l'adolescent de la situació.
- ⊗ No projectis o pressuposis emocions que ell o ella no hagi expressat.
- ⊗ No interroguis o insisteixis en detalls que no ha compartit voluntàriament.
- ⊗ No completis frases o silencis: és a dir, no amplifiquis ni simplifiquis les paraules que fa servir.
- ⊗ No demanis precisió, exactitud i ordre del record.
- ⊗ No prenguis, davant de l'infant o l'adolescent, anotacions ni facis gravacions durant la revelació.
- ⊗ No usis material de suport o joc simbòlic per a explorar la sospita d'abús.
- ⊗ No exploris el seu cos.